

Verslag van IVN Roermond e.o. PlantenWerkGroep De Dommel Eindhoven - zaterdag 15 juni 2024

Door Hermien Hendriks en Willemie van Deutekom.

Willemie had al een aantal jaren een boekje in het bezit over een bomenroute langs de Dommel. Ze wil deze route een keer met de plantenwerkgroep gaan lopen. Deze route voert langs 48 bomen en boomgroepen. De start is bij de Genneper watermolen, de watermolen die de kracht van de Dommel benut om meel te malen, de route eindigt bij de Kamer van Koophandel.

Genneper watermolen

Deze bijzondere bomencollectie heeft als doel een “wereldreis” langs de bomen. De rol van de beheerder en de bijbehorende problematiek in het veld wordt ook belicht.

Uitleg van Willemie over het ontstaan van de molen: Brabant was ooit aangesloten bij België, er lag een kasteel en een klooster langs de Dommel; de boeren deden het werk. Het gebied was een groot moeras. De molen werkt met het gebruik van het verzamelde water; het was hier vaak zo nat dat het water op het veld stond. In het Frans betekent Genap: tussen twee riviertjes, dat Genap werd verbasterd tot Gennepe. Niet te verwarren met de plaats Gennepe in Noord Limburg die ook tussen twee riviertjes ligt. Woensel groeit met gehuchtjes Gestel en anderen uit tot de plaats Eindhoven. Maar dit gebied bleef van de Genneper boeren. Zo ook de Genneper watermolen. Nu is het de

groene verbinding naar de stad Eindhoven. De molen is pas nog gerenoveerd en ook de omgeving wordt naar vroeger terug gebracht.

Het voorlopen was verrassend. Die oase van groen midden in de stad. Er is een kleine parkeerplaats tegenover de watermolen. We treffen de molenaar en hij vertelt ons het hele verhaal van het ontstaan van de molen. Ook de strijd om het behoud van dit industrieel erfgoed. Uit zijn waterval van woorden kon ik niet goed wijs worden, maar Willemiek heeft het allemaal keurig genoteerd. Een samenstroom van twee riviertjes. In dit geval tussen de Dommel en de Tongelreep. Een van oorsprong zeer nat gebied.

Wij genieten van het voorlopen in deze voor ons zo andere wereld. Er is ook kunst. We lopen langs een bankje waar een gedicht op staat. En langs een cortenstalen beeld van de schilder van Gogh die de Genneper watermolen 4 x geschilderd heeft.

Een schilderij hangt in Spanje in een museum, vandaar de stroom Spaanse toeristen. We kennen het schilderij niet, maar dat geeft niet, we komen voor de bomen.

Een grootbladige linde die zijn heerlijke geur verspreidt en gonzende bijen, de grootbladige linde is te herkennen aan zijn iets bollende en behaarde oppervlak. De loep wordt tevoorschijn gehaald om dit

te bekijken. We lopen tussen eeuwenoude platanen, een gewelf van schaduw. Paardenkastanjes langs een oude kloostermuur, het klooster wordt een hotel in de toekomst. Er liggen dikke dode boomstammen langs de kloostermuur, het is hier straks ook vast een feest voor paddenstoelenliefhebbers.

Dan raken we de weg kwijt omdat we een verkeerd bruggetje nemen. Geeft niet, daar is voorlopen voor bedoeld. De volgende keer letten we beter op. We moeten onder een tunneltje door dat we delen met fietsers; het is, eventjes maar, heel druk en ik moet een geel hesje aan als we onder de rondweg door lopen. De Dommel volgt hier een eigen route ook onder de randweg door. Aan de wand is een soort fly-over voor zoogdieren gemaakt.

De tweede bijzondere boom die beschreven wordt in het boekje is een laurierwilg, deze bloeit later dan andere wilgen, dus extra interessant voor bijen. Daarna volgt een krimlinde, het kenmerk van deze boom zijn de hangende takken. Je kunt eronder schuilen. Deze boom omarmt je, je voelt geborgenheid.

Links van ons een strak parklandschap, rechts een wat wilder bosgebied, met de naam “Romantica”, het pad is door de wortels van populieren opgedrukt. We gaan over een bruggetje met een gevaarlijke helling van asfaltbrokken; er hangt een rood wit lint als waarschuwing.

Hier groeit populier, wilg, els, es. Deze kunnen relatief heel erg vochtig staan. De typische kruiden van dit beek-begeleitend bos zijn daslook, look zonder look, helmkruid, fluitenkruid, gele lis, bladmossen en varens. De rode kornoelje probeert men hier te bestrijden. We komen op een punt waar de Dommel en de Tongelreep samen komen. Beide hebben tientallen kilometers afgelegd vanaf

het Kempisch plateau richting de Maas; van de Maas heeft het water op deze prachtige plek nog geen weet, die is nog ver weg.

Een geweldige vrijstaande zomereik heeft nog tot laag bij de grond zijn takken hangen. Zolang de lage takken niemand hinderen worden ze niet afgezaagd. De Siberische balsempopulier is een kruising tussen een zwarte populier, de *populus nigra Italica* en de balsempopulier, *populus laurifolia*. De hermelijnvlinder is een regelmatige nachtelijke bezoeker en de balsempopulier is een belangrijke leverancier van een harsachtige substantie die door honingbijen tot propolis, een antibioticum voor de bij, wordt verwerkt.

Onder de Chinese vleugelnoot valt ons iets bijzonders op, er is een mulchlaag aangebracht met schimmeldominante mulch. De maaimachine kan nu niet meer dicht bij de stam en de wortels komen en dus geen beschadigingen veroorzaken. Over het beheer wordt hier heel serieus nagedacht.

De Kaukasische vleugelnoot staat wat verderop, Els neemt wat vruchtjes mee die onder de boom liggen zodat we deze kunnen vergelijken.

De witte moerbeï volgt, het blad van de boom wordt bij de zijdecultuur gevoed aan de zijderupsen. De rupsen spinnen een cocon van draden om de larve. Deze draad is op te pakken en af te wikkelen en samen met nog 20 andere draadjes wordt dit een zijden draad. Ook deze boom is een zeldzaamheid in de stad.

Zijdevlinder

In de herfst moet het afgevalen boomblad de kans krijgen door de wormen opgenomen te worden. Deze wormen nemen het mee de bodem in en verbinden het met korreltjes zand en leem tot

bodemkruiden. De wormenactiviteit maakt luchtgangen in de bodem. Aan de wanden van die luchtgangen wordt kalk afgezet.

Als we 18 bomen hebben benoemd en de kenmerken hebben voorgelezen en vaak met de loep bekeken hebben vinden we het mooi geweest. Het was nogal intensief, maar wel een schitterende wandeling. Bij de Molen krijgen we allemaal een bekertje koffie en zitten we tegen de wand uit te rusten. Ik koop ook nog wat meel om thuis iets te bakken. (brownies) Als dat er maar van komt ?

Uitrusten na de bomenexcursie

Enorm assortiment brood- en pannenkoeken meel.

Willemiek ontzettend bedankt voor deze mooie en leerzame wandeling.